



**UNIVERSITETI "HAXHI ZEKA" PEJË  
FAKULTETI I BIZNESIT**

**Prof. Ass. Dr. Bedri STATOVCI**

Fakulteti i Biznesit, UNIVERSITETI "HAXHI ZEKA" Pejë

**Prof. Ass. Dr. Shefket JAKUPI**

Fakulteti i Ekonomik, UNIVERSITETI "ISA BOLETINI" Mitrovicë

# **AUDITIMI I AVANCUAR**

Botimi i dytë

Pejë, 2017





**UNIVERSITETI "HAXHI ZEKA" PEJË**  
**FAKULTETI I BIZNESIT**

**Prof. Ass. Dr. Bedri STATOVCI**

Fakulteti i Biznesit, UNIVERSITETI "HAXHI ZEKA" Pejë

**Prof. Ass. Dr. Shefket JAKUPI**

Fakulteti i Ekonomik, UNIVERSITETI "ISA BOLETINI" Mitrovicë

# **AUDITIMI I AVANCUAR**

Botimi i dytë

Pejë, 2017

Recensentë:

**Prof. Ass. Dr. Gani Asllani**

Fakulteti i Juridik, UNIVERSITETI "HAXHI ZEKA" Pejë

**Prof. Asoc. Dr. Baki Koleci**

Fakulteti i Biznesit, UNIVERSITETI "HAXHI ZEKA" Pejë

**Prof. Asoc. Dr. Husnija Bibulica**

Fakulteti i Biznesit, UNIVERSITETI "HAXHI ZEKA" Pejë

Kryetari i Këshillit Botues: Prof. Ass.Dr. Mimoza Hiseni-Spahiu

**Redaktori** :Prof.Ass.Dr.Halit Shabani

**Botuesi:** Universiteti "Haxhi Zeka" Pejë

© Te gjitha të drejtat e autorëve mbrohen me ligj.

Botimi i këtij libri është lejuar me vendim të Këshillit të Botimeve të Universitetit "Haxhi Zeka", kryetare e Këshillit të botimeve Prof.Ass. Dr.Mimoza Hiseni-Spahiu, në mbledhjen e datës 16.10.2017, në bazë të nenit 231 dhe 232 të Statutit dhe në bazë të nenit 12 të Rregullores për Publikime në Universitetin "Haxhi Zeka" në Pejë, me numër të referencës 2443, datës 16.10.2017.

Këshilli botues i Universitetit "Haxhi Zeka", në Pejë, lejoi publikimin dhe përdorimin e këtij teksti si tekst Universitar me vendimin nr. 2443 të datës 16.10.2017

Përmbajtja:

Hyrja

### **Kreu 1**

#### **I. HYRJE NË AUDITIM**

1	Hyrja në auditim .....	3
1.1	Zhvillimi historik i auditimit .....	4
1.1.1	Shpjegimi i fjalës Auditor (Auditing), ku dhe pse përdoren këto fjalë....	6
1.1.2	Shpjegimi i fjalës "Revizion" .....	9
1.2	Kontabiliteti dhe auditimi.....	11
1.2.1	Roli i kontabilitetit .....	11
1.2.2	Roli i Auditimit.....	13

### **Kreu 2**

#### **II. KORNIZA KONCEPTUALE DHE RREGULLATIVE E AUDITIMIT**

2	Përkufizimi i rregullës dhe kornizës .....	19
2.1	Standardet e kontabilitetit dhe Auditimit .....	22
2.1.1	Standardet ndërkombëtare të kontabilitetit (SNK/SNRF) .....	24
2.1.2	Standardet ndërkombëtare për raportim financiar (SNRF) .....	26
2.1.3	Standardet ndërkombëtare të auditimit (SNA).....	27
2.2	Kërkesat për raportim financiar dhe auditim në Kosovë .....	30
2.2.1	Ndërmarrjet e mëdha.....	30
2.2.2	Ndërmarrjet e mesme dhe vogla .....	31
2.2.3	Mikro-ndërmarrjet .....	31
2.3	Titujt e Auditorit.....	36
2.3.1	Edukimi i auditorëve - shkollimi .....	37
2.4	Shtëpitë Audituese – ndërmarrjet .....	42
2.5	Etika për kontabilistë dhe auditor.....	43
2.5.1	Kodi i Etikës.....	43
2.5.2	Kodi i etikës për Auditorët .....	45
	Pyetje për diskutim .....	16
	Pyetje me përgjigje.....	48

### **Kreu 3**

#### **III. KONTROLLI DHE AUDITIMI I BRENDSHËM**

3	Kontrolli dhe auditimi i brendshëm .....	65
---	--	----

3.1	Kontrolli brendshëm (intern) – koncepti, karakteri dhe llojet.....	65
3.1.1	Parimet e kontrollit të brendshëm.....	69
3.1.2	Qëllimet e kontrollit të brendshëm.....	71
3.1.3	Objektivat e kontrollit të brendshëm .....	72
3.2	Tipet e kontrollit të brendshëm.....	75
3.3	Komponentët e kontrollit të brendshëm (mjedisi i kontrollit, vlerësimi i rrezikut, aktivitetet e kontrollit, informatat dhe komunikimi, mbikëqyrja dhe monitorimi).....	83
3.3.1	Mjedisi i kontrollit .....	84
3.3.2	Sistemet informative .....	85
3.3.3	Aktivitet e kontrollit.....	86
3.3.4	Monitorimi i kontrolleve.....	88
3.3.5	Verifikimi.....	88
3.3.6	Mbikëqyrja dhe nocioni i mbikëqyrjes .....	91
3.3.7	Trajtat e mbikëqyrjes.....	92
3.4	Auditimi i brendshëm (intern) – koncepti dhe funksionet .....	94
3.5	Marrëdhënia midis auditimit intern dhe kontrollit intern .....	101
3.6	Roli (puna) e auditorit intern në ndërmarrje.....	101
3.6.1	Qëllimi i auditimit të brendshëm .....	102
3.6.2	Veprimet e auditorëve të brendshëm .....	104
3.6.3	Përgjegjësitë dhe raportimi i auditorëve të brendshëm .....	105
3.6.4	Parimet e auditimit të brendshëm .....	106
3.6.5	Pavarësia e auditorit të brendshëm .....	107

#### **Kreu 4**

IV.	AUDITIMI I BRENDSHËM NË SEKTORIN PUBLIK.....	109
4.	Auditimi në Sektorin Publik.....	111
4.1	Fusha e zbatimit të Auditimit të brendshëm .....	111
4.2	Përkufizime të auditimit brendshëm në sektorin publik.....	111
4.3	Drejtimet të auditimit brendshëm në sektorin publik .....	111
4.4	Parimet e përgjithshme të funksionimit të auditimit.....	111

4.5	Standardet e auditimit të brendshëm sektorin publik.....	112
4.6	Objekti i auditimit të brendshëm.....	112
4.7	Auditimi i brendshëm në sektorin publik .....	112
4.8	Përgjegjësitë e MF në veprimtaritë audituese .....	112
4.9	Komiteti i Auditimit të Brendshëm .....	113
4.9.1	Shqyrtimi i komenteve nga i audituari .....	114
4.9.2	Detyrat e Komitetit.....	115
4.9.3	Organizimi dhe funksionimi i Komitetit .....	115
4.10	Drejtoria e Përgjithshme e Auditimit .....	116
4.10.1	Kompetencat e Drejtorisë së Përgjithshme të Auditimit.....	116
4.11	Njësitë e Auditimit të Brendshëm.....	117
4.11.1	Detyrat e njësisë së auditimit të brendshëm.....	117
4.11.2	Audituesi i Brendshëm.....	118
4.11.3	Trajnimi i audituesve .....	119
4.11.4	Përgjegjësitë e Audituesve të brendshëm .....	119
4.11.5	Të drejtat e audituesve.....	120
4.12	Kufizimet në veprimtarinë e audituesve .....	120
4.13	Konflikti i interesave për audituesit .....	120
4.14	Marrëdhëniet me Kuvendin, Presidencën dhe Instancat e Pavarura .....	121
4.15	Marrëdhëniet me Kontrollin e Shtetit dhe me organet të tjera të lidhura me Auditimit.....	121
4.16	Planifikimi i procesit të auditimit .....	122
4.17	Formularët e Auditimit brendshëm .....	123
	Pyetje për diskutim .....	137
	Pyetje me përgjigje.....	146
<b>Kreu 5</b>		
V.	AUDITIMI I JASHTËM DHE AUDITORËT E JASHTËM .....	151
5	Koncepti i auditimit të jashtëm .....	153
5.1	Ndryshimet midis auditimit të brendshëm dhe të jashtëm .....	153
5.2	Auditimi i Jashtëm në sektorin publik Publik.....	155
5.3	Opinionit i auditorit sektorin publik.....	156
5.3.1	Opinionit i Auditimit .....	156

5.3.2	Baza për Opinion .....	156
5.3.3	Shënimet shpjeguese janë jo komplete.....	156

**Kreu 6**

**VI. PROCESI I AUDITIMIT**

6	Procesi i auditimit .....	167
6.1	Pranimi i klientit-faza e parë procesit të auditimit .....	167
6.1.1	Letër për angazhim auditorit .....	168
6.2	Kushtet e angazhimit të Auditorit.....	174
6.3	Qëllimi i angazhimit të revizorit – faza e procesit të auditimit.....	174
6.4	Procesi i planifikimit të angazhimit të auditorit.....	175

**Kreu 7**

**VII. DËSHMIT DHE DOSJET E AUDITIMIT**

7	Dëshmitë e Auditimit dhe argumentimi - faza e procesit të auditimit .....	181
7.1	Dosjet e auditimit.....	181
7.1.1	Dosjet e përhershme .....	181
7.1.2	Dosjet aktuale .....	181
7.1.3	Letrat e standardizuara dhe të automatizuara të punës .....	182
7.1.4	Letrat e punës .....	183

**Kreu 8**

VIII.	METODAT,TESTET DHE PROCEDURAT E AUDITORIT.....	187
8	Metodat, testet dhe procedurat e auditorit.....	189
8.1.1	Metodat .....	189
8.1.2	Llojet kryesore të testimeve të aplikuara .....	191
8.2	Procedurat e auditimit si udhëzues për auditorët .....	194
8.2.1	Procedurat analitike për mbledhjen e provave të auditorit .....	195
8.2.2	Procedura analitike në pasqyrën gjithëpërfshirëse.....	196
8.3	Mostrimi – përzgjedhja dhe madhësia.....	197
8.4	Bindshmëria dhe besueshmëria e dëshmive të auditorit .....	203

**Kreu 9**

IX.	EVIDENCAT E AUDITIMIT DHE DOKUMENTET E PUNËS.....	207
-----	---	-----



9	Evidenca e auditimit dhe dokumentet e punës.....	209
9.1	Dokumentet e punës.....	210
9.1.1	Forma dhe përmbajtja e dokumentacionit të punës.....	213
9.1.2	Llojet e dokumentacionit të punës.....	213

### **Kreu 10**

#### **X. AUDITIMI I PASQYRAVE FINANCIARE**

10	Përkufizimi, qëllimi dhe objektivat e auditimit i pasqyrave financiare .....	221
10.1	Fazat e auditimit të sistemeve financiare.....	225
10.2	Auditimi i pasqyrave financiare dhe komponentët e tij.....	226
10.3	Përgatitja e pasqyrave financiare dhe standardet e aplikueshme.....	227
10.3.1	Formulari - Auditimi i pasqyrave financiare të përgatitura për qëllime të përgjithshme (APF).....	230
10.4	Çka duhet të ketë parasysh Auditori me rastin e auditimit dhe kontrollit të PF.232	

### **Kreu 11**

#### **XI. VLERËSIMI I RREZIKUT**

11	Rreziku i auditimit .....	239
11.1	Rreziku inherentni (vetvetishëm) .....	241
11.2	Kontrolli i rrezikut .....	246
11.3	Rreziku i mos zbulimit .....	247
11.4	Parimet dhe standardet e auditimi .....	247
11.4.1	Parimi i ligjshmërisë.....	248
11.4.2	Identifikimi i rreziqeve .....	248
11.4.3	Zvogëlimi i rreziqeve.....	250
11.4.4	Efekti i mashtrimit dhe gabimit në strategjinë e auditimit .....	251
11.5	Lidhshmëria e rreziqeve të revizionit.....	255
11.6	Modeli kualitativ .....	257
11.6.1	Lidhja ndërmjet konceptit të rëndësisë, rrezikut të Auditorit .....	258
11.7	Formimi i testeve argumentuese dhe rreziku i mos zbulimit .....	259

### **Kreu 12**

#### **XII. RAPORTI I AUDITORIT – ELEMENTET**

12	Raporti i auditorit mbi pasqyrat financiare .....	263
12.1.1	Raporti pa rezervë i auditorit .....	265

12.1.2	Raportet e modifikuara.....	266
12.1.3	Çështjet të cilat nuk ndikojnë opinionin e auditorit.....	266
12.1.4	Çështjet të cilat kanë ndikim mbi opinionin e auditorit .....	268
12.1.5	Kufizim i fushëveprimit.....	269
12.1.6	Kufizimi i Objektivit - Opinion me Rezervë.....	270
12.1.7	Kufizim i objektivit - Refuzimi për të Dhënë Opinionin.....	270
12.1.8	Mosmarrëveshjet me menaxhmentin.....	271
12.1.9	Mosmarrëveshjet mbi politika të kontabilitetit - metodë e kontabilitetit e papërshtatshme - opinion me rezervë.....	271
12.1.10	Mosmarrëveshje mbi politikat e kontabilitetit - shënime shpjeguese të pamjaftueshme - opinioni kundër .....	272
12.1.11	Informacione të tjera mbi të cilat auditorëve nuk iu kërkohet të raportojnë.....	272
12.1.12	Qasja ndaj informacioneve të tjera .....	273
12.1.13	Mospërputhjet materiale .....	273
12.1.14	Anomalitë materiale për fakte të raportuara .....	274
12.1.15	Në fund të auditimit .....	275
12.2	Procesi i përpilimit të raportit.....	275
12.2.1	Koncepti .....	276
12.2.2	Analiza e audiencës .....	277
12.2.3	Përpilimi i draftit .....	277
12.2.4	Korrigjimi.....	278
12.3	Qartësimi i raportit.....	278
12.4	Shqyrtimi i draft raportit .....	278
12.4.1	Kualiteti i prezantimit .....	279
12.5	Dërgimi i draft-raportit te i audituari .....	279
12.5.1	Takimi dalës .....	279
12.5.2	Finalizimi i brendshëm.....	280
12.5.3	Përcjellja punës tonë .....	280
12.5.4	Përcjellja e rekomandimeve.....	281

12.5.5	Përcjellja e ndikimit të rekomandimeve të implementuara .....	281
12.5.6	Planifikimi i auditimeve përcjellëse .....	282
12.5.7	Raportimi i auditimeve përcjellëse.....	282
12.6	Pjesët e raportit të Revizorit (auditorit) .....	283
12.7	Titulli i raportit .....	285
	Pyetje me përgjigje.....	289
<b>Kreu 13</b>		
XIII.	TESTE PËR VERIFIKIM TË NJOHURIVE TUAJA .....	299
13	Teste për vlerësimin e diturisë me përgjigje .....	299
	Bibliografi / Referenca - Literatura e Konsultuar .....	331